

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 5Co/550/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5106221456
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslav Jamrich
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5106221456.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Miroslava Jamricha a členov senátu JUDr. Gabriely Veselovej a JUDr. Dagmar Cabadajovej, v právnej veci právnej veci navrhovateľa: Ing. M. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXXX, XXX XX H., štátny občan SR, právne zastúpený JUDr. Tatianou Polkovou, advokátkou, s miestom výkonu činnosti N. W. XXX/XX, XXX XX D. proti odporcovi: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, Nám. Slobody č. 6, 810 05 Bratislava, o ochranu osobnosti, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu v Žiline zo dňa 28.5.2013 č.k. 6C/117/2006-352, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

O trovách tohto odvolacieho konania rozhodne súd I. stupňa.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Žiline ako súd prvého stupňa v tomto konaní o ochranu osobnosti rozhodol rozsudkom zo dňa 28.5.2013, ktorý je v poradí už tretím rozhodnutím vo veci a uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 6.638,78 eur a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň v rozsudku vyslovil, že o trovách konania rozhodne súd do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej s poukazom na ust. § 151 os. 3 O.s.p.

Prvostupňový súd v rozsiahlom a precíznom odôvodnení svojho rozsudku uviedol obsah žalobného návrhu navrhovateľa, prednesy a vyjadrenia účastníkov konania, obsah vykonaných dôkazov v konaní, zaoberal sa vecnou legitimitáciou účastníkov konania, poukázal na procesné úkony, ktoré boli v konaní vykonané a v súvislosti s terajším právnym posúdením veci citoval ust. § 11, § 13 ods. 1,2,3 a taktiež § 226 O.s.p. a zdôraznil, že súd pri svojom v poradí už treťom rozhodnutí v tejto veci vychádzal z toho, že už v rozsudku zo dňa 2.3.2010 č.k. 6C/117/2006-168 bolo rozhodnuté, že právo navrhovateľa na ochranu osobnosti podľa ust. § 11 Občianskeho zákonníka bolo odporcom porušené a to sprístupnením osobných údajov navrhovateľa, ktoré sa nachádzali v dokumentácii v disciplinárnom konaní navrhovateľa, pričom uvedený rozsudok v tejto časti nadobudol právoplatnosť dňa 11.5.2010. Ďalej poukázal prvostupňový súd na právny názor odvolacieho súdu, z ktorého prvostupňový súd vychádzal a ktorý bol uvedený odvolacím Krajským súdom v Žiline v rozhodnutí zo dňa 28.12.2012 č.k. 8C/44/2012-308 a v ktorom sa uvádza, že vzhľadom na odstup času, kedy došlo k porušeniu ochrany osobnosti navrhovateľa konaním odporcu, a to sprístupnením jeho osobných údajov, ktoré sa nachádzali v dokumentácii o disciplinárnom konaní navrhovateľa, nie je možné, aby sa navrhovateľ domáhal upustenia od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti alebo odstránenia následkov týchto zásahov do práva na ochranu osobnosti. Prvostupňový súd dospel k záveru, že neprichádzajú do úvahy iné právne prostriedky nápravy zo strany odporcu, ktorý zasiahol do ochrany osobnosti navrhovateľa, a preto je opodstatnené a spravodlivé, aby v danom prípade bola navrhovateľovi priznaná nemajetková ujma v peniazoch tak, ako

to vyplýva z ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. V ďalšom odôvodnení poukázal tak nielen na právny názor už vyslovený odvolacím súdom, ale aj na judikatúru Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva, z ktorej v odôvodnení rozsudku citoval.

Z uvedených dôvodov sa preto súd prvého stupňa v ďalšom konaní zaoberal už len otázkou primeranosti uplatnenej výšky nároku, teda či táto zodpovedá zneniu ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti odôvodnil svoje rozhodnutie tak, že v kontexte s riešením otázky primeranosti navrhovateľom uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch si súd dovoľí poukázať aj na iné rozhodnutia najvyšších súdnych inštancií, napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR spis. zn. 1Cdo 89/1997 zo dňa 28.04.1998, podľa ktorého právnej vety: „Samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky súd musí prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobil.“. V ďalšom Najvyšší súd SR v cit. rozhodnutí dodal, že: „Pre určenie výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch sú v zmysle § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka taxatívne stanovené dve kritériá, z ktorých musí súd pri svojom rozhodovaní vychádzať ex offo. Sú to: a) závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a b) okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Prítom závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje najmä so zreteľom na jej intenzitu, rozsah a na jej ohlas, ako aj na dĺžku jej trvania. Skutočnosť, že ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka ukladá súdu výslovne prihliadať aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, vedie k záveru, že sama závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je jediným a výlučným faktorom pre určenie konečnej výšky zadosťučinenia v peniazoch. Povinnosť prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, je stanovená zámerne veľmi všeobecne, ako vo vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, tak aj vo vzťahu k subjektu, ktorý neoprávnený zásah spôsobil. Deje sa tak s cieľom, aby pri určovaní konečnej výšky peňažného zadosťučinenia bolo možné v rámci sudcovskej úvahy a v súlade s princípom spravodlivosti prihliadnuť k rozmanitým momentom, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, a tak bola v jednote naplnená požiadavka zabezpečujúca účinné primerané zadosťučinenie za vzniknutú nemajetkovú ujmu.“. Ďalej súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR spis. zn. 2 Cdo 209/2004 zo dňa 31.05.2005, v ktorom Najvyšší súd SR vyjadril právny názor: „občiansko-právna ochrana osobnosti môže byť v súčasných podmienkach v určitých prípadoch účinná len vtedy, ak aj výška plnenia uložená rušiteľovi bude postihnutej fyzickej osobe zaisťovať nielen primerané zadosťučinenie zodpovedajúce závažnosti vzniknutej nemajetkovej ujmy, ale zároveň bude odstrašujúcim účinkom pôsobiť preventívne ako na rušiteľa a tak na všetkých ostatných“.

Súd v ďalšom pri určovaní výšky primeranosti navrhovateľom požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vychádzal z nasledovných skutkových dôvodov. Po prvé je potrebné poukázať na to, že od konštatovaného zásahu odporcu (resp. jeho právneho predchodcu) do práva navrhovateľa na ochranu osobnosti došlo v roku 2003, čo vyplýva z datovania telefaxovej správy, ktorou boli zaslané dotknuté dokumenty z disciplinárneho konania navrhovateľa (uvedené vyplýva z oznámenia Úradu na ochranu osobných údajov o vybavení sťažnosti zo dňa 30.03.2005, ako aj zo samotných listín žurnalizovaných v spise Okresného súdu Čadca spis. zn. 12C/75/2003 na č. l. 46 až 50, 52 až 65). Od tohto času tak uplynulo doposiaľ takmer 10 rokov. Okrem deklarovania súdom, že k zásahu do osobnostných práv navrhovateľa došlo dotknutým neoprávneným konaním odporcu (resp. jeho právneho predchodcu), nebola doposiaľ navrhovateľovi poskytnutá iná forma satisfakcie. Ďalej je z hľadiska skutkového potrebné poukázať na to, že neoprávneného zásahu do osobnostných práv navrhovateľa sa dopustil ústredný štátny orgán - ministerstvo. Súd poukazuje na to, že je legitímnym očakávaním každého subjektu práva, že všetky štátne orgány budú voči nemu, ako aj vo všeobecnosti postupovať a konať len v medziach všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 2 ods. 2 Ústavy SR) a nebudú naopak ich porušovateľmi. Uvedené platí o to viac v prípade, že konajúcim štátnym orgánom je ústredný orgán štátnej správy - ministerstvo (podľa zákona č. 575/2001 Z. z.). Vychádzajúc z týchto skutkových okolností je možné dôvodne predpokladať, že tieto mohli vyvolať a po dlhšiu dobu upevňovať u navrhovateľa ako u každej priemernej osoby v jeho postavení stav beznádeje a frustrácie z porušenia jeho osobnostného práva ústredným orgánom štátnej správy, práve od ktorého sa očakáva, že by mal pri vykonávaní svojej právomoci veľmi obozretne a zodpovedne prihliadať na ochranu jednotlivých osobnostných práv každej fyzickej osoby podľa ust. § 11 Občianskeho zákonníka.

Pokiaľ teda v danom prípade neoprávnené zasiahol do osobnostných práv navrhovateľa práve odporca (ako ústredný orgán štátnej správy) je nevyhnutné, a to aj s poukazom na právny názor obsiahnutý

v cit. rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR spis. zn. 1Cdo 89/1997 zo dňa 28.04.1998, ako aj spis. zn. 2 Cdo 209/2004 zo dňa 31.05.2005, pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy na takúto skutočnosť dôrazne prihliadať. Teda s ohľadom na charakter a postavenie tohto subjektu, ktorý sa dopustil neoprávneného zásahu do osobnostných práv navrhovateľa, sa musí javiť poskytnuté peňažné zadosťučinenie ako primerané v tom zmysle, že nebude len akýmsi symbolickým odškodnením (ktoré tento subjekt v jeho materiálnej sfére v zásade nijako nepocíti). Treba tiež prihliadať na to, aby výška poskytnutého peňažného zadosťučinenia bola vo svojej podstate zároveň pre tento orgán, ako aj pre iné subjekty verejnej moci, dostatočne účinným preventívnym prostriedkom na to, aby sa už v budúcnosti nedopustili rovnakého, prípadne obdobného zásahu do osobnostných práv ktorejkoľvek inej osoby.

Už len na základe uvedených úvah a zisteného skutkového stavu sa tak súdu javilo navrhovateľom požadované peňažné zadosťučinenie ako primerané bez toho, aby sa zaoberal ďalšími navrhovateľom tvrdenými následkami protiprávneho zásahu odporcu do jeho osobnostných práv, ktoré sa mali prejavovať v sfére jeho rodinného, pracovného a spoločenského života. V tejto súvislosti súd tiež poukazuje na právny názor vyslovený Najvyšším súdom SR v uznesení spis. zn. 3Cdo/137/2008 zo dňa 18.02.2010, podľa ktorého: „zníženie dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti v značnej miere je potrebné považovať len za jeden z viacerých (prípadne) do úvahy prichádzajúcich následkov neoprávneného zásahu do osobnostných práv, nie však za jediný určujúci následok, výlučne ktorý by opodstatňoval priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.“ Zároveň Najvyšší súd SR v citovanom rozhodnutí sa taktiež vyslovil, že pri zásahu do práva na súkromie nie je procesnou povinnosťou navrhovateľa preukazovať, že neoprávnený zásah odporcu pôsobil difamačne a mal za následok zníženie jeho vážnosti a dôstojnosti v spoločnosti. S poukazom na toto citované rozhodnutie a súčasne na vyššie uvedené dôvody tohto rozhodnutia súd považoval za nadbytočné uvádzať v odôvodnení tohto rozhodnutia prípadné jednotlivé skutkové zistenia vyplývajúce z navrhovateľom produkovaných dôkazov.

Na základe uvedených úvah a záverov súd napokon návrhu navrhovateľa aj v tejto časti vyhovel a zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 6.638,78 eur.

Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie odporca, ktorý v odvolaní najskôr uvádza genézu tohto súdneho sporu, stručný obsah doterajších rozhodnutí súdov, následne cituje ust. § 13 Občianskeho zákonníka a v závere odvolania uvádza, že s určenou povinnosťou v rozsudku zaplatiť nemajetkovú ujmu vo výške 6.638,78 eur odporca rozhodne nesúhlasí. Navrhovateľ na súdnom pojednávaní (6.11.2009) vypovedal o svojich zamestnaniach po ukončení jeho pracovného pomeru u právneho predchodcu odporcu, kde uviedol, že najskôr pracoval ako manažér s riadnou funkciou v spoločnosti Domino Žilina, s.r.o., následne ako odborný referent špecialista pre výkon dohľadu nad zdravotnou starostlivosťou a následne ako riaditeľ odboru rezortnej kontroly Ministerstva životného prostredia SR, pričom z výpovede navrhovateľa rozhodne nevyplývalo, že by došlo k vzniku značných negatívnych dôsledkov vo sfére navrhovateľovho pracovného života. Navrhovateľ naopak opätovne pracoval v riadiacich funkciách a to aj na inom ministerstve. Z uvedeného podľa názoru odporcu vyplýva, že nedošlo k naplneniu podmienok uvedených v § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, t.j. že by navrhovateľ utrpel v dôsledku porušenia svojho práva na ochranu osobnosti právnym predchodcom navrhovateľa takú ujmu, zasahujúcu niektorú hodnotu jeho osobnosti, ktorú by vzhľadom k intenzite, k trvaniu, zvlášť širokému verejnému ohlasu nepriaznivých následkov v spoločnosti mohla ktorákoľvek fyzická osoba v postavení navrhovateľa pociťovať a prežívať ako ujmu v značnej miere a že na kompenzáciu tejto ujmy nie sú postačujúce prostriedky demonštratívne uvedené v § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Súčasne aj navrhovateľom v súdnom konaní predložené potvrdenia o zhoršení jeho zdravotného stavu nepreukazujú podľa názoru odporcu príčinnú súvislosť s porušením práva na ochranu osobnosti navrhovateľa.

Odporca dáva do pozornosti súdu aj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo 15/2003 z 1.5.2003, podľa ktorého čo sa týka vyjadrenia miery, akou bola zásahom znížená dôstojnosť alebo vážnosť osoby v spoločnosti, treba vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom, či inom prostredí fyzickej osoby. Túto mieru treba zisťovať dokazovaním a posúdiť na základe poznania a vyhodnotenia tejto reakcie. Iba v prípade, ak sa dostatočne preukáže reakcia svedčiacia o znížení dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti v značnej miere, môže byť výnimočne fyzickej osobe subsidiárne priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je síce predmetom voľnej úvahy súdu, nie však jeho nepreskúmateľnou ľubovôľou. Súd musí vždy vychádzať z riadne zisteného skutkového stavu a na základe neho založiť svoje rozhodnutie na celkom konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách a dôkazoch, ktoré by objasnili, ako a akým spôsobom difamujúce údaje v predmetnom dokumente zasiahli dôstojnosť alebo vážnosť žalobcu v spoločnosti a s akými nepriaznivými dôsledkami.

V odôvodnení rozsudku uvádza, že súd pri ďalšom určovaní výšky primeranosti navrhovateľom požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vychádzal aj z toho, že od neoprávneného zásahu odporcu do práva navrhovateľa na ochranu osobnosti došlo v roku 2003 a od toho času doposiaľ uplynulo takmer 10 rokov. V uvedenom zistení súdu o predmetnom časovom odstupe od času zásahu do práva na ochranu osobnosti navrhovateľa do času vyhlásenia rozsudku nevidí odporca žiadnu príčinnú súvislosť s jeho konaním alebo zavinením.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti zastáva odporca názor, že súd prvého stupňa podľa § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p. dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Na základe vyššie uvedených skutočností odporca navrhuje, aby odvolací súd podľa § 220 O.s.p. zmenil rozsudok tak, že návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietá alebo aby odvolací súd podľa § 221 ods. 1 O.s.p. zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. mu vrátil vec na ďalšie konanie.

V dôsledku podaného odvolania odporcom sa k tomuto odvolaniu vyjadril aj navrhovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne, pričom navrhoval rozsudok okresného súdu potvrdiť ako vecne správny. V písomnom vyjadrení konštatoval, že odvolateľ, t.j. odporca len opakuje v odvolaní svoju predchádzajúcu obranu v priebehu konania a súd prvého stupňa sa zaoberal a vypořiadal s návrhmi na dokazovanie, skutkovou a právnou argumentáciou účastníkov konania. Samotná skutočnosť, že odvolateľ sa nestotožnil s vyhodnotením dôkazov a právnymi názormi súdu prvého stupňa v napadnutom rozsudku, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti záverov vyslovených súdom prvého stupňa. Navrhovateľ zdôraznil, že odporca primárne namietal v odvolaní hodnotenie dôkazov súdom prvého stupňa a predkladá súdu vlastné hodnotenie dôkazov a vlastné predstavy záverov, ktoré by mali vyplývať z dokazovania vykonaného na pojednávaní. Zároveň si navrhovateľ v tomto písomnom vyjadrení uplatnil aj náhradu trov odvolacieho konania, ktorú bližšie špecifikoval.

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací prejednal vec v odvolacom konaní zákonným postupom podľa § 156 ods. 3 v spojitosti s § 214 ods. 2 O.s.p. bez nariadenia ústneho pojednávania a po preskúmaní rozsudok Okresného súdu v Žiline zo dňa 28.5.2013 potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny.

Podľa ust. § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, môže sa v odôvodnení potvrdzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Keďže sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil aj s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa, obmedzuje sa v súlade so zákonom len na konštatovanie správnosti dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sú zároveň dôvodmi potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu.

Odvolací súd dodáva, že rozsudok prvostupňového súdu a jeho odôvodnenie je rozsiahle, precízne, súd sa vysporiadal so všetkými procesnými otázkami, vrátane pasívnej legitímácie odporcu v tomto konaní, vyhodnotil vykonané dôkazy v súlade s ust. § 132 a nasl. O.s.p., pričom (tak ako konštatoval v odôvodnení svojho rozsudku) súd prvého stupňa, v tomto štádiu konania sa zaoberal už len otázkou primeranosti uplatnenej výšky nároku navrhovateľa - výšky náhrady nemajetkovej ujmy, v súvislosti s ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Aj v tejto časti svoj rozsudok okresný súd jasne a zrozumiteľne odôvodnil, poukázal už na predchádzajúce právoplatné rozhodnutia v priebehu tohto konania na ochranu osobnosti a uviedol aj obsah právnych názorov odvolacieho súdu v konaní sp.zn. 8Co/44/2012 a citoval v súvislosti s právnym posúdením veci aj z niektorých ustanovení (na ktoré konkrétne poukázal) Najvyššieho súdu SR, Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva. Odvolateľ v podanom odvolaní neuviedol žiadne také nové skutočnosti, s ktorými by sa súd prvého stupňa pri odôvodňovaní svojho rozsudku nebol vysporiadal.

Odvolací súd zároveň v potvrdzujúcom rozsudku vyslovil, že o trovách tohto odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa, pričom vychádzal z ust. § 224 ods. 4 v spojitosti s § 151 ods. 3 O.s.p.

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.